

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
22 augustus 2019
Ons kenmerk
TISB/U201900644/
Lbr. 19/065
Telefoon
070-373 83 93
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Wijziging eigen bijdrage PGB BW
en maatregelen i.v.m. stapelfacturen eigen bijdrage

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over twee, door het ministerie van VWS voorgenomen, wijzigingen (per 2020) ten opzichte van de huidige inning van de eigen bijdragen Wmo. De betreffende AMvB wordt in september gepubliceerd. We informeren u met deze ledenbrief op voorhand zodat u de tijd heeft om actie te ondernemen.

Het gaat daarbij om:

1. Wijziging van de eigen bijdrage bij een persoonsgebonden budget Beschermd Wonen. Deze gaat in per 1-1-2020 en heeft als doel dat iedereen in dezelfde woonsituatie een eigen bijdrage betaalt volgens dezelfde regels.
2. Maatregelen met als doel om het aantal stapelfacturen verder te verminderen.

Op beide onderdelen is door de VNG een uitvoeringstoets gedaan. Deze toetsen kunt u hier vinden:

- https://vng.nl/files/vng/20190508-definitieve_rapportage_uitvoeringstoets_pgb_beschermd_wonen_002.pdf
- https://vng.nl/files/vng/20190507-definitieve_rapportage_uitvoeringstoets_stapelfacturen_002.pdf

Voor de wijziging met betrekking tot de veranderingen in de eigen bijdrage rond het PGB en Beschermd Wonen vragen dit jaar om een actie van gemeenten (die het betreft). De voorgenomen wijzigingen met betrekking tot de (aanlever)termijnen bij het CAK vragen geen implementatie(tijd) bij gemeenten, maar wel aandacht voor de inrichting van het 'start eigen bijdrage proces'. We overleggen nog met VWS over de berekeningswijze en financiële gevolgen van de maatregelen.

Aan de leden**Datum**

22 augustus 2019

Ons kenmerk

TISB/U201900644

Lbr. 19/065

Telefoon

070-373 83 93

Bijlage(n)

-

Onderwerp

Wijziging eigen bijdrage PGB BW
en maatregelen i.v.m. stapelfacturen eigen bijdrage

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de door VWS voorgenomen wijzigingen in de eigenbijdrageregeling Wmo. Naar verwachting wordt de betreffende AMvB in september gepubliceerd. Het gaat om:

1. Wijziging van de eigen bijdrage bij een persoonsgebonden budget Beschermd Wonen. Deze gaat in per 1-1-2020 en heeft als doel dat iedereen in dezelfde woonsituatie een eigen bijdrage betaalt volgens dezelfde regels.
2. Maatregelen met als doel om het aantal stapelfacturen verder te verminderen.

1. Wijzigingen in de eigen bijdrage bij PGB Beschermd Wonen (PGB BW)**Wat gaat er wijzigen?**

Per 1-1-2020 betalen cliënten met een PGB BW - onder de voorwaarde dat een cliënt een vergoeding voor de wooncomponent ontvangt - een eigen bijdrage volgens de intramurale bijdragesystematiek. De eigen bijdrage bij PGB BW is na de wijziging dus hetzelfde als de eigen bijdrage bij beschermd wonen in natura.

Wat betekent de wijziging voor cliënten?

De wijziging heeft naar verwachting van VWS landelijk beperkt effect, namelijk alleen op de cliënten met een PGB Beschermd Wonen die een vergoeding voor de wooncomponent ontvangen. Voor deze cliënten gaat de eigen bijdrage omhoog. Hoe groot de stijging is, hangt af van het inkomen en

vermogen van de cliënt. Sommige gemeenten hanteren de definitie 'PGB Beschermd Wonen', terwijl cliënten geen vergoeding krijgen voor de wooncomponent. Voor deze cliënten verandert er niets, omdat dit wettelijk gezien geen 'Beschermd Wonen' is.

In onderstaande tabel staat het inkomenseffect voor de verschillende inkomensgroepen. In de meeste gevallen betalen cliënten de eerste vier maanden de lage eigen bijdrage (LEB) en daarna de hoge eigen bijdrage (HEB). Als cliënten preciezer willen weten wat dit voor hen betekent, kunnen zij terecht op: <https://www.hetcak.nl/zelf-regelen/eigen-bijdrage-rekenhulp>.

Inkomenseffecten (€ per maand) van het overgaan van Wmo (abonnementstarief) naar de Wlz systematiek

	inkomensverdeling: cumulatief %	inkomenseffect	
		LEB	HEB
50% sociaal minimum	10%	-€ 145	-€ 69
sociaal minimum	40%	-€ 145	-€ 468
€ 16.500	60%	-€ 145	-€ 539
€ 21.000	80%	-€ 156	-€ 705
€ 26.000	90%	-€ 198	-€ 833
€ 36.500	98%	-€ 285	-€ 1.173
€ 47.000	99%	-€ 373	-€ 1.530

Daarnaast is de werkwijze van het CAK bij de intramurale bijdragesystematiek anders dan bij de extramurale Wmo (het abonnementstarief per 2020). Bij de intramurale bijdrage systematiek werkt het CAK met broninhouding. Dit betekent dat het CAK de bijdrage direct inhoudt op een eventuele uitkering of AOW en niet apart afschrijft van de rekening van een cliënt.

Wat betekent deze wijziging voor gemeenten?

De wijziging per 1-1-2020 betekent het volgende voor gemeenten.

- Gemeenten wordt gevraagd het juiste bericht door te geven aan het CAK. Cliënten met een PGB Beschermd Wonen met wooncomponent worden vanaf 1-1-2020 door gemeenten aangemeld bij het CAK via het intramurale berichtenverkeer zoals dat ook geldt voor Beschermd Wonen in natura. (Dit kan via (bulk)aanlevering H&V standaard 'verblijven' of via de H&V-applicatie van het CAK-portaal.) Dit geldt voor nieuwe en bestaande cliënten. Bestaande cliënten worden opnieuw aangeleverd bij het CAK als de wooncomponent onderdeel wordt van het pgb.
- De verwachting is dat de AMvB die deze wijziging regelt in september 2019 wordt gepubliceerd. Vooruitlopend op de publicatie van de AMvB is het advies aan gemeenten om zo snel mogelijk die cliënten die nu een PGB BW met wooncomponent hebben te informeren. Dit stelt cliënten in staat om zich tijdig voor te bereiden op de veranderingen in hun (financiële) situatie. Het CAK kan deze communicatie niet op zich nemen, omdat het niet kan onderscheiden welke cliënten een PGB Beschermd Wonen inclusief wooncomponent ontvangen. Als cliënten worden aangemeld voor de intramurale bijdragesystematiek (vanaf 01-01-2020), informeert het CAK cliënten over hoe hoog de bijdrage wordt die zij gaan betalen.

Wat is de reden voor deze wijziging?

In de Wmo 2015 is door de wetgever een onvolkomenheid geconstateerd. Cliënten die beschermd wonen in natura ontvangen, betalen de intramurale (hogere) bijdrage, terwijl cliënten met een pgb beschermd wonen de extramurale (lagere) bijdrage betalen. Dit verschil is niet uitlegbaar. In plaats van de leveringsvorm (pgb dan wel zorg in natura), zou de wooncomponent bepalend moeten zijn voor de hoogte van de bijdrage. Cliënten die zelf hun huur betalen, betalen de extramurale bijdrage. Cliënten die in een instelling wonen én niet zelf hun huur betalen, betalen de intramurale bijdrage. De staatssecretaris van VWS heeft besloten dit verschil in bijdrage per 01-01-2020 op te lossen.

Wel of niet een pgb met wooncomponent?

De bijdragesystematiek verandert, maar niet het uitgangspunt dat het aanbod passend moet zijn voor een cliënt. Als een gemeente oordeelt dat een cliënt onder toezicht zelfstandig kan wonen en de cliënt gezien zijn ondersteuningsbehoefte niet is aangewezen op een instelling voor Beschermd Wonen, hoeven gemeenten geen PGB inclusief wooncomponent te verstrekken. Cliënten die gezien hun ondersteuningsbehoefte wel zijn aangewezen op Beschermd Wonen, hebben net als bij alle andere maatwerkvoorzieningen keus tussen zorg in natura of zorg via een PGB (en dan inclusief het wooncomponent).

Omzetten indicatie beschermd wonen zonder wooncomponent naar begeleiding uitgesteld.

Pas na de doordecentralisatie van het budget worden gemeenten gevraagd beschikkingen voor beschermd wonen om te zetten naar een andere indicatie (bijvoorbeeld begeleiding+) wanneer nu het wooncomponent ontbreekt. Staatssecretaris Blokhuis heeft dit besloten naar aanleiding van een uitvoeringstoets door de VNG. Volgens de definitie in de Wmo 2015 is beschermd wonen: “wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op (...).” De staatssecretaris ziet graag dat de indicatie en bijbehorende beschikking in lijn zijn met de wet. Dit staat los van de beweging die gemeenten maken van beschermd wonen naar beschermd thuis. De staatssecretaris ziet deze ontwikkeling als positief en in lijn met de Wmo 2015.

2. Wijzigingen met als doel aantal stapelfacturen verder te verminderen

Het tweede onderdeel waarop het ministerie van VWS wijzigingen wil doorvoeren gaat over de termijnen van aanlevering bij het CAK. VWS wil per 2020 een éénduidige aanpak gaan hanteren om stapelfacturen te verminderen in zowel de Wlz, de Extramurale Wmo én Beschermd Wonen. Daarom worden de volgende maatregelen genomen:

1. Een aanlevertermijn voor cliëntgegevens binnen één maand na de ingangsdatum voor de berekening van de eigen bijdrage.

Momenteel is de aanlevertermijn voor cliëntgegevens 28 dagen *na* het verstrijken van de periode. Afhankelijk van de keuze van een gemeente voor de datum waarop de inning van de eigen bijdrage start, is het mogelijk dat de aanlevertermijn van cliëntgegevens verkort is. Voor PGB's is en blijft het een termijn van vier maanden.

2. Voor het Beschermd Wonen wordt per 2020 een periodieke bestandsvergelijk (op BSN niveau) tussen gemeente en CAK verplicht.

De tweede maatregel die wordt ingevoerd, is dat gemeenten en het CAK eens per twee maanden een bestandsvergelijking uitvoeren. Deze bestandsvergelijking is op cliëntniveau en is bedoeld om zeker te weten de cliënt BW (het BSN-nummer) in de bestanden van zowel de gemeente als het CAK voorkomt.

3. Het CAK mag met een terugwerkende kracht van maximaal 1 jaar een bijdrage opleggen i.p.v. de huidige 3 jaar.

In de praktijk hanteren gemeenten zelf vaak (beleidsmatig) al kortere termijnen dan de 3 jaarstermijn voor het doorgeven van gegevens die leiden tot het opleggen van een eigen bijdrage met terugwerkende kracht, zeker als zij zelf een fout gemaakt hebben. In die zin past de maatregel bij de huidige praktijk bij gemeenten.

4. Het CAK mag met een terugwerkende kracht van maximaal 1 jaar een bijdrage corrigeren/herzien i.p.v. de huidige 3 jaar.

De vierde maatregel ligt in het verlengde van de vorige maatregel en houdt in dat de eigen bijdrage met een terugwerkende kracht van maximaal 1 jaar mag worden herzien/ gecorrigeerd (aanpassing herzieningstermijn). Momenteel mogen correcties nog met een terugwerkende kracht van maximaal 3 jaar doorgevoerd worden.

5. Er komt een hardheidsclausule zodat het CAK in *specifieke* gevallen de bijdrage mag kwijtschelden.

De laatste voorgenomen maatregel is dat het CAK de bevoegdheid krijgt om een hardheidsclausule toe te passen. Dit betekent dat het CAK, onder nog nader te bepalen voorwaarden, zelfstandig mag besluiten een eigen bijdrage niet op te leggen. Let wel deze hardheidsclausule staat los van de hardheidsclausule die een gemeente kan toepassen.

Voor alle nu genoemde maatregelen is de voorgestelde ingangsdatum 01-01-2020,

Wat zijn stapelfacturen?

Het CAK int namens gemeenten de eigen bijdrage in de Wmo bij cliënten. Hierbij komt het voor dat er een stapeling van bijdragen over meer dan twee bijdrageperioden op 1 factuur plaatsvindt. Dit wordt een stapelfactuur genoemd. Dit kan voor de cliënt tot betaalproblematiek leiden. Hoewel dit voor de Wmo extramurale eigen bijdrage per 2019 beperkt zal zijn, omdat niemand meer dan de € 17,50 per vier weken betaalt en € 20 per maand per 2020.

De hoofdoorzaken voor het ontstaan van stapelfacturen zijn:

- Late levering van gegevens bij het CAK (tijdigheid van aanlevering): Dit kan zowel een late levering door aanbieders als door gemeenten zijn, maar kan bijvoorbeeld ook veroorzaakt worden door softwareproblemen of beschikkingen die met terugwerkende kracht afgegeven worden.

- Correctie van reeds aangeleverde gegevens (kwaliteit van aanlevering): Correcties kunnen bijvoorbeeld veroorzaakt worden door correcties in gewerkte uren door de aanbieder, correctie van gegevens elders in de keten (bijv. inkomen bij de Belastingdienst) late aanlevering van parameters bij het CAK of de pgb-systematiek, waarin na afloop van het jaar gecorrigeerd wordt voor het gebruikte budget.

Wat gemeenten al gedaan hebben om stapelfacturen te verminderen

Gemeenten delen het uitgangspunt dat stapelfacturen voor de cliënt zo veel als mogelijk voorkomen moeten worden. Echter hebben ze vaak maar beperkt zicht op de oorzaak van stapelfacturen. Sinds de decentralisaties in 2015 hebben gemeenten al verschillende maatregelen (binnen hun invloedssfeer) genomen om het administratieve proces te verbeteren en stapelfacturen te voorkomen. Acties die hiertoe ondernomen zijn, zijn onder andere:

- o Aanlevering via de gemeente laten lopen.
- o Inzetten op afspraken en relatie met zorgaanbieders via contractmanagement.
- o Aanpassen keuze in datum start inning eigen bijdrage.
- o Beperkt met terugwerkende kracht gegevens aanleveren of corrigeren bij CAK.
- o Overleg met CAK.

Invoering abonnementsstarief in de Wmo en de relatie met stapelfacturen

Vanaf 2020 verandert het een en ander door de invoering van het abonnementsstarief in de Wmo en de afspraken die daarover gemaakt worden. De verwachting is dat de wijzigingen (vereenvoudiging in het berichtenverkeer) een positief effect hebben op het nog verder terugdringen van stapelfacturen. Zo wordt de eigen bijdrage voor de extramurale Wmo niet meer inkomensafhankelijk, is de omvang van geleverde zorg en ondersteuning niet meer van invloed en zal de gegevenslevering plaats gaan vinden door gemeenten en niet meer door de zorgaanbieders.

De beoogde administratieve vereenvoudiging bij het abonnementsstarief zal, is de verwachting, dus leiden tot een verdere vermindering van stapelfacturen. Ook het financieel effect voor de cliënt verandert. Naast het verwachte effect op de stapelfacturen van de invoering van het abonnementsstarief worden nu dus door het ministerie ook de vier aanvullende maatregelen genomen. Gemeenten geven aan dat dit voor hen voelt als een stapeling van maatregelen, terwijl juist afspraken gemaakt zijn om de regeldrukke terug te dringen.

3. Financiële consequenties voor gemeenten

Onder de (voor)genomen maatregelen ligt een berekening van de financiële consequenties voor gemeenten op basis van informatie van het CAK. VWS heeft eerder aangegeven geen budget /compensatie beschikbaar te stellen aan gemeenten. De inschatting van VWS is dat de gevolgen van de twee maatregelen elkaar compenseren. De VNG is hiervan nog niet overtuigd en heeft in een eerder stadium om een betere onderbouwing bij de gehanteerde bedragen gevraagd. Onze eigen inschatting is namelijk dat gemeenten aanzienlijk meer kosten dan baten zullen hebben. VNG is nog met VWS in bespreking over (de financiële) onderbouwing van de maatregelen en financiële gevolgen voor gemeenten.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur